| | |
|---|---|
| **TÒA ÁN NHÂN DÂN**<br>**HUYỆN CẨM KHÊ**<br>**TỈNH PHÚ THỌ** | **CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**<br>**Độc lập – Tự do – Hạnh phúc** |
| Số: 03/2019/QĐST-DS | *Cẩm Khê, ngày 20 tháng 5 năm 2019* |

# QUYẾT ĐỊNH
# SƠ THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ

## TÒA ÁN NHÂN DÂN HUYỆN CẨM KHÊ, TỈNH PHÚ THỌ

**Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:**

- *Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp*: Ông Lương Ngọc Dũng

- *Thư ký phiên họp*: Ông Đỗ Trọng Tú - Thư ký Tòa án, Tòa án nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ.

- *Đại diện Viện kiểm sát nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ tham gia phiên họp*: Bà Nguyễn Thị Quỳnh Nga - Kiểm sát viên.

Ngày 20 tháng 5 năm 2019 tại Tòa án nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ mở phiên họp sơ thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số: 04/2019/TLST-DS ngày 18/4/2019 về "Yêu cầu tuyên bố người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi" theo Quyết định mở phiên họp số: 01/2019/QĐST-DS ngày 08/5/2019, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

*1. Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Bà Hà Thị N - sinh năm 1938; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ (Có mặt).

*2. Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:*

- Chị Hà Thị D - sinh năm 1971; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ (Có mặt).

- Ông Hà Văn T - sinh năm 1936; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ (là bố đẻ chị D, có đơn xin vắng mặt).

- Chị Hà Thị H - sinh năm 1996; Sinh quán: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ; Nơi ĐKHKTT: xã T, huyện B, TP Hà Nội (là con đẻ chị D, có đơn xin vắng mặt).

*3. Những vấn đề cụ thể yêu cầu Tòa án giải quyết:*

- Yêu cầu Tòa án tuyên bố chị Hà Thị D - sinh năm 1971; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

## NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Tại đơn yêu cầu giải quyết việc dân sự đề ngày 05/4/2019 của bà Hà Thị N; Đơn đề nghị của ông Hà Văn T và chị Hà Thị H thể hiện:

Chị Hà Thị D là con gái của bà N, ông T và là mẹ đẻ chị H. Do chị D bị chậm phát triển trí tuệ từ nhỏ. Chị D được bố mẹ cho đi học nhưng không tiếp thu được kiến thức, không nhận thức được hành vi của mình và không tham gia lao động được. Năm 1996, chị D sinh con làm mẹ đơn thân; sau khi sinh con thì bệnh tình chị D ngày càng trầm trọng hơn. Hiện tại chị D không tự phục vụ được bản thân mà sống phụ thuộc vào bố mẹ, không tự tham gia các giao dịch dân sự được nên bà Hà Thị N đề nghị Tòa án tuyên bố chị D là người có khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi, ông T và chị H cùng đồng ý quan điểm bà N.

Bà N có đơn đề nghị Tòa án trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Hà Thị D để có căn cứ tuyên bố chị D là người có khó khăn về nhận thức và làm chủ hành vi. Tòa án ra Quyết định trưng cầu giám định pháp y tâm thần đối với chị Hà Thị D để xác định tình trạng tâm thần của chị D.

Tại Kết luận giám định số: 13/2019/SKTT ngày 07/5/2019 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đối với chị Hà Thị D, sinh năm 1971; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ kết luận: Chị D là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

## NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát huyện Cẩm Khê tại phiên họp, Tòa án nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ nhận định:

[1]. Về thủ tục tố tụng:

Yêu cầu tuyên bố người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là việc dân sự thuộc thẩm quyền giải quyết của Tòa án quy định tại khoản 1 Điều 27 Bộ luật tố tụng dân sự. Người bị yêu cầu tuyên bố có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là chị Hà Thị D có địa chỉ cư trú tại Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ nên căn cứ điểm a khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39 Bộ luật tố tụng dân sự thì Tòa án nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ thụ lý, giải quyết là đúng thẩm quyền.

[2]. Về nội dung: Đối với yêu cầu tuyên bố người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi: Tại đơn yêu cầu đề ngày 05/4/2019 của bà Hà Thị N; trong Đơn đề nghị của ông Hà Văn T đều thể hiện: Chị Hà Thị D là con gái của ông bà. Do bị sinh non nên chị D chậm phát triển trí tuệ từ nhỏ, không có khả năng lao động và tự chăm sóc bản thân, cuộc sống phụ thuộc vào bố mẹ nên không có khả năng tự mình tham gia các giao dịch dân sự. Năm 1996, sau khi làm mẹ đơn thân, tình trạng bệnh của chị D ngày càng nặng, không tự chăm sóc con được, chỉ giúp những việc nhỏ được sai khiến nên chất lượng không cao nên để thuận tiện cho các giao dịch dân sự có liên quan đến chị D, ông bà và con chị D là chị Hà Thị H đề nghị Tòa án tuyên bố chị D có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ cho chị D theo quy định của pháp luật.

Tại kết luận giám định số 13/2019/SKTT ngày 07/5/2019 của Trung tâm giám định pháp y tâm thần khu vực miền núi phía Bắc đối với chị Hà Thị D đã kết luận:

- Chị Hà Thị D là người có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi.

Tại khoản 1 Điều 22 Bộ luật dân sự 2015 quy định: "*Người thành niên do tình trạng thể chất hoặc tinh thần mà không đủ khả năng nhận thức, làm chủ hành vi nhưng chưa đến mức mất năng lực hành vi dân sự, thì theo yêu cầu của người này, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan…trên cơ sở kết luận giám định pháp ý tâm thần, Tòa án ra quyết định tuyên bố người này có khó khăn trong nhận thức và làm chủ hành vi và chỉ định người giám hộ, xác định quyền và nghĩa vụ của người đó*".

Như vậy, yêu cầu của bà Hà Thị N về việc yêu cầu tuyên bố chị Hà Thị D có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi là có cơ sở chấp nhận.

- Đối với việc chỉ định người giám hộ; xác định quyền, nghĩa vụ của người giám hộ: Căn cứ khoản 2 Điều 46, Điều 49, Điều 53 thì bà Hà Thị N và ông Hà Văn T và chị Hà Thị H đều đủ điều kiện làm người giám hộ cho chị Hà Thị D và việc cử ai trong số ba người này phải được sự đồng ý của chị D nếu chị D có năng lực thể hiện ý chí tại thời điểm yêu cầu. Tuy nhiên, tại thời điểm yêu cầu, chị D không có năng lực thể hiện ý chí (điều này đã được xác định trong biên bản làm việc ngày 20/5/2019); do ông T và chị H đã từ chối là người giám hộ cho chị D và đề nghị để bà N là người giám hộ cho chị D nên Tòa án chỉ định người giám hộ cho chị D là bà Hà Thị N là phù hợp; cần xác định quyền, nghĩa vụ của bà N trong quá trình giám hộ cho chị D theo quy định tại Điều 57, 58 Bộ luật dân sự năm 2015.

[3]. Về lệ phí: Bà Hà Thị N là người yêu cầu giải quyết việc dân sự nên phải chịu lệ phí giải quyết việc dân sự theo quy định của pháp luật, nhưng bà N là người trên 60 tuổi, nên được miễn lệ phí theo quy định của pháp luật.

## QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ Điều 23, Điều 46, điểm d khoản 1 Điều 47, Điều 49, Điều 54, Điều 57, Điều 58 Bộ luật dân sự 2015; khoản 1 Điều 27, khoản 2 Điều 35, điểm a khoản 2 Điều 39; Điều 371, Điều 372, Điều 378 Bộ luật Tố tụng dân sự và điểm đ khoản 1 Điều 12 Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH 14 ngày 30 tháng 12 năm 2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội.

**1.** Chấp nhận yêu cầu của bà Hà Thị N.

Tuyên bố: Chị Hà Thị D - sinh năm 1971; Địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ là người có khó khăn trong nhận thức, làm chủ hành vi.

Chỉ định bà Hà Thị N - sinh năm 1938, địa chỉ: Khu 1, Thị trấn S, huyện C, tỉnh Phú Thọ (là mẹ đẻ của chị Hà Thị D) là người giám hộ cho chị Hà Thị D.

**2.** Quyền, nghĩa vụ của người giám hộ bà Hà Thị N:

2.1. Nghĩa vụ:

- Chăm sóc, đảm bảo việc điều trị bệnh cho chị Hà Thị D;

- Đại diện cho chị Hà Thị D trong các giao dịch dân sự;

- Quản lý tài sản và bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của chị Hà Thị D.

2.2. Quyền:

- Đại diện cho người được giám hộ trong việc xác lập, thực hiện giao dịch dân sự và thực hiện các quyền khác theo quy định của pháp luật nhằm bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của chị Hà Thị D.

**3.** Về lệ phí: Bà Hà Thị  được miễn lệ phí giải quyết việc dân sự.

**4.** Người yêu cầu, người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan có mặt có quyền kháng cáo quyết định này trong thời hạn 10 ngày kể từ ngày Tòa án ra quyết định, người có quyền lợi nghĩa vụ liên quan vắng mặt có quyền kháng cáo trong hạn 10 ngày kể từ ngày nhận được quyết định hoặc quyết định được niêm yết. Viện kiểm sát nhân dân huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ có quyền kháng nghị quyết định này trong thời hạn 10 ngày, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Phú Thọ có quyền kháng nghị trong thời hạn 15 ngày, kể từ ngày ra quyết định.

***Nơi nhận:***
- VKSND huyện Cẩm Khê;
- Người yêu cầu;
- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan;
- Chi cục THA DS huyện Cẩm Khê;
- Lưu HS.

**TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT**
**VIỆC DÂN SỰ**
**THẨM PHÁN - CHỦ TỌA PHIÊN HỌP**

**Lương Ngọc Dũng**